

*Кукурудз Р. О.,**ст. викладач кафедри адміністративного та господарського права
юридичного факультету ЗНУ***УДК: 342: 796. 5***Кукурудз Т. Ю.,**студентка 5 курсу юридичного факультету ЗНУ*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В СВІТЛІ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМКІВ ЙОГО РОЗВИТКУ

Входження України, як рівноправного члена в сім'ю незалежних, економічно та соціально розвинутих держав неможливе без розвитку такої важливої соціально-економічної сфери, як туристична індустрія. Всі розвинуті країни світу всіма можливими засобами сприяють туризму, розуміючи його безцінне значення для економічного процвітання, зростання та ствердження загальної поваги до прав і свобод людини незалежно від раси, статі, мови, релігії. За статистичними даними Всесвітньої туристичної організації туристичними послугами користуються у всьому світі близько 600 мільйонів осіб на рік, прибуток галузі дорівнює 480 мільярдів доларів США, це 12% світового валового продукту. У деяких країнах прибуток від туризму є головним джерелом доходу, за рахунок туристичної галузі ці країни існують (Кіпр, Монако), в 70 країнах туризм посідає третє місце за надходженням прибутків. В Україні доходи від туризму обіймають п'яте місце у структурі валового національного доходу. Як свідчать статистичні дані ВТО в світовій економіці туристська галузь посідає друге місце після електронної та комп'ютерної індустрії, з алишвиши далію позаду такі надприбуткові галузі як автомобілебудівна та нафтопереробна.

Україна - молода незалежна держава, яка має за плечима більш як півтораста-чотири століття славетну своїми культурними, етичними, духовними надбаннями, історію. В поєднанні з факторами вигідного геополітичного становища, багатим природним, етичним потенціалом, сприятливими кліматичними умовами та достатньо розвинутою інфраструктурою, може і має стати однією з найбільш цікавих, а значить і туристично розвинутих країн світу.

Як стверджують економісти, розвиток туристської галузі - це могутній стимуляційний фактор розвитку інших галузей економіки: промисловості, будівництва, сільського господарства, транспорту, медицини, сфери громадського харчування, зв'язку, культури, спорту.

Що ж заважає Україні стати всесвітньо відомою туристською державою?

Подальший розвиток туризму в Україні гальмується передусім: відсутністю цілісної системи державного управління туризмом у регіонах; підпорядкованістю закладів розміщення туристів, санаторно-курортних, оздоровчих та рекреаційних закладів, які надають туристичні послуги, різним міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади; нечітким визначенням у законодавстві належності підприємств готельного господарства до підприємств, які надають туристичні послуги; недосконалістю нормативно-правової бази; недостатністю методичної, організаційної, інформаційної та матеріальної підтримки суб'єктів підприємництва туристичної галузі з боку держави; повільними темпами зростання обсягів інвестицій у розвиток матеріальної бази туризму; відсутністю відповідних об'єктів для розвитку туристичної діяльності в сільській місцевості; невідповідністю переважної більшості туристичних закладів міжнародним стандартам; тенденцією скорочення кількості підприємств готельного господарства; незадовільним станом туристичної, сервісної та інформаційної інфраструктури в зонах автомобільних доріг та міжнародних транспортних коридорів; незбалансованістю соціальної та економічної ефективності використання рекреаційних ресурсів та необхідністю їх збереження; недосконалістю туристичної інфраструктури; неефективністю використання рекреаційних ресурсів; відсутністю інноваційних проектів та наукових досліджень з питань розвитку перспективних видів туризму; недосконалістю статистики з питань туризму; недостатньою забезпеченістю туристичної галузі висококваліфікованими спеціалістами; недостатністю державної підтримки та комплексного підходу до рекламування національного туристичного продукту на внутрішньому та міжнародному ринку туристичних послуг;

недостатністю рівня розвитку інформаційної інфраструктури; недосконалістю бази даних стосовно об'єктів туристичної сфери.

Для ефективного розвитку туризму в нашій державі потрібно перш за все здійснення комплексу заходів щодо удосконалення системи управління туристичною галуззю, розроблення відповідних нормативно-правових актів, нагромадження на підприємствах туристичної галузі необхідних для здійснення структурних перетворень матеріальних і фінансових ресурсів, зміцнення матеріальної бази, удосконалення системи статистики у галузі туризму, створення умов для реалізації інвестиційних проектів. Крім того слід активізувати роботу із залучення коштів іноземних і вітчизняних інвесторів для розвитку туристичної інфраструктури, задоволення потреб галузі у висококваліфікованих кадрах, нарощування обсягів надання туристичних послуг за рахунок розширення з'їзного та внутрішнього туризму, здійснення заходів державної підтримки рекламно-інформаційної діяльності, розроблення інноваційних проектів і проведення наукових досліджень з питань туризму.

З огляду на те, що попри усі труднощі Україна зуміла знайти себе у світовій туристичній сім'ї, на Генеральній асамблеї Всесвітньої туристичної організації в Сантьяго (Чилі) 25 вересня 1999 року Україна з поміж 36 претендентів стала членом Виконавчої Ради Всесвітньої туристичної організації.

Перешкодами до зпільного та швидкого розвитку туристського підприємництва в Україні з правової точки зору є: невипраданно великий масив нормативних актів, які регламентують статус суб'єктів туристичної діяльності, особливо відомчик; складність сприйняття, некоректність, невизначеність, а іноді і брак окремих юридично вважених визначень положень туристичної діяльності; суперечливість окремих положень нормативних актів, передусім відомчик, та невідповідність їх положенням Конституції України, законам України та світовим стандартам, які встановлені міжнародними актами в галузі туризму, доволі складна та непрозора процедура початкової стадії функціонування (реєстрація, отримання дозволів, сертифікація) суб'єктів туристичної діяльності.

Подолання зазначених чинників зрештою має стати надійною основою стабілізації туристичного підприємництва, запобігання його

криміналізації, пінізації та просоювання перебутів, бо зазначені прояви є серед найготовніших причин зниження якості туристичного продукту, призводять до порушення прав споживачів-туристів і, як наслідок, до зменшення надходжень до бюджетів всіх рівнів від провадження туристичної діяльності.

На підтвердження висунутої пропозиції поворить Рекомендація 88 Гаазької міжпарламентської конференції з туризму 1989 року. "Парламенти у світі висновків, зроблених Гаазькою конференцією, повинні переглянути національні нормативні акти, які стосуються туризму з метою їх кодифікації і об'єднання в єдиний нормативний акт (з одночасним усуненням наявності суперечностей та проталпці), в якому буде відображена національна політика і пріоритети в галузі туризму.

Серед напрямків, яким в рамках законодавства треба приділити першочергову увагу, слід назвати:

- мінімальні норми та системи класифікації туристичних послуг;
- вартість туристичних послуг;
- захист туристів від експлуатації;
- удосконалення і практичну реалізацію заходів про туризм;
- фінансові стимули для внутрішніх та зовнішніх інвесторів;
- туристські раритети і охорону найкращого середовища.

Другим кроком на шляху до інтенсифікації розвитку туризму в Україні має стати серйозна професійна підготовка працівників туристичної галузі, про що йдеться в Рекомендації 27 Гаазької міжпарламентської конференції з туризму 1989 року. Однією з обов'язкових умов підготовки фахівців має стати вивчення такого предмету, як правове забезпечення туристичної діяльності, де особливу увагу слід приділяти таким правовим питанням як "правові форми провадження туристичної діяльності" та "Договір про надання туристичних послуг".

Як зазначається в Гаазькій декларації з туризму - якість туризму як міжособистісної діяльності залежить від якості наданих послуг. Тому відповідна просвіта для широкого суспільства, яка починається зі школи, освіта та навчання професіоналів в галузі туризму та підготовки нових осіб, які освоюють цю професію, є дуже важливими для туристичної індустрії та розвитку туризму.

В рамках загальнонаціональної стратегії України в області туризму першочергово увагу слід приділити вибіркового та контрольованому розвитку туристичної інфраструктури, об'єктів, попиту та загального туристичного потенціалу для того, щоб захистити навколишнє середовище та місцеве населення, з тим щоб уникнути будь-якого негативного впливу, який може бути наслідком непланованого розвитку туризму. В плануванні туризму та опанування територій необхідно, щоб українська держава забезпечила гармонійну рівновагу між економічними та екологічними міркуваннями.

Розвиток туризму слід планувати на комплексній основі, беручи до уваги усі аспекти законодавства, яке відноситься і до інших секторів суспільного виробництва, таким як транспорт, зайнятість, охорона здоров'я, сільське господарство, зв'язок.

Актуальною є проблема розвитку туристичної свідомості, тобто гостинності по відношенню до мандрівників та туристів, у співробітників митних та міграційних органів, персоналу туристичних підприємств та загального суспільства, з метою поваги гідності людей та в першу чергу для недопущення якихось проявів дискримінації.

Держава має забезпечити застосування пільгових процедур щодо окремих груп мандрівників, таких як молодь, інваліди, та літні люди, ці особливо пільгові процедури могли б включати зменшення чи відмова від зборів за видавання документів для подорожей, таких як паспорти, візи, а також знижки на проїзд у транспорті; окрім цього держава має вжити заходів для полегшення доступу інвалідів до туристичних подорожей, поїздок і перебуванням, незалежно від їх спеціальних потреб та умов.

Молодіжний туризм потребує до себе більш пильної уваги у зв'язку з тим що рівень прибутків цієї категорії населення в дійсності не створює сприятливих умов для подорожей і відпочинку. Позитивна політика в цій галузі має виражатися в наданні максимальних можливостей та пільг.

Національні товариства та міжнародне співтовариство в цілому мають вживати заходів щодо захисту туристичних ресурсів. Захист історичних, культурних та релігійних місць має представляти собою один з основних обов'язків держави. Без сумніву туризм має плануватися на

державному рівні за участі представників туристичної індустрії на комплексній та послідовній основі з урахуванням усіх аспектів цього феномену.

На сучасному етапі розвиток системи управління туристичною галуззю повинен охоплювати такі питання, як удосконалення структури управління, реалізація державної політики у цій галузі шляхом координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади та суб'єктів підприємництва. Важливе значення має удосконалення державної статистики з питань туризму з урахуванням міжнародних стандартів та досвіду інших країн.

Транспортна інфраструктура є однією з основних складових частин функціонування туристичної сфери. Взаємодія транспортної та туристичної галузей допоможе кожній з них у короткі терміни вирішити більшість питань, пов'язаних з розбудовою туристичної інфраструктури за напрямками національної мережі транспортних коридорів із залученням вітчизняних та іноземних інвестицій.

Подальший розвиток конкурентоспроможного транспортного обслуговування туристичної галузі є надзвичайно важливим для досягнення намеченого збільшення обсягів надання туристичних послуг.

Туризм як вид економічної діяльності та важливий соціальний інститут має чітку орієнтацію на використання природних ресурсів та культурної спадщини. Тому важливим його напрямком є ефективне і раціональне використання природних ресурсів та об'єктів культурної спадщини з одночасним їх збереженням і відновленням, профілактика та мінімізація негативного впливу туристичної діяльності на навколишнє природне середовище. Крім того, необхідно здійснити заходи щодо визначення рекреаційного потенціалу всіх регіонів країни та визначення особливостей рекреаційних регіонів з метою створення колоритного національного туристичного продукту.

Одним з найважливіших напрямів державної політики у туристичній галузі є підвищення ефективності інформаційно-комунікаційної інфраструктури, створення позитивного образу України як туристичної держави та активізація просування національного туристичного продукту як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку туристичних послуг

завдяки організаційній та фінансовій підтримці підприємств та організацій туристичної галузі з боку центральних і місцевих органів виконавчої влади.

Становлення і розвиток інноваційної діяльності та наукове забезпечення туризму сприятиме створенню нових оригінальних туристичних продуктів, комплексному використанню та збереженню навколишнього природного середовища та культурної спадщини, патрістичному вихованню, пропаганді здорового способу життя, зміцненню міжнародного авторитету України як туристичної держави.

Розвиток туристичної сфери, що забезпечує створення нових робочих місць, особливо у регіонах з низькою зайнятістю населення,

зумовлює необхідність удосконалення системи підготовки кадрів для туризму, доповнення державного класифікатора професій професіями у цій галузі, щорічного збільшення обсягу підготовки висококваліфікованих спеціалістів відповідно до реальних потреб, розроблення та впровадження сучасних освітніх технологій.

Реалізація викладених пропозицій дасть змогу оптимістично дивитися у майбутнє туристичної галузі в Україні. Туризм в Україні може і повинен стати сферою реалізації ринкових механізмів, джерелом поповнення державного та місцевих бюджетів, засобом загальнодоступного і повноцінного відпочинку та оздоровлення, а також ознайомлення з історико-культурною спадщиною та єднанням нашого народу і держави.

Мискова Г.М.

викладач центру спеціалізації та підвищення кваліфікації

Криворізького факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

УДК: 343. 544: 340. 12

КОРОТКИЙ ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ПРОСТИТУЦІЇ У ПЕРІОД З I-III СТ. ДО Н.Е. ДО 60 РОКІВ XX СТ.

Соціальний статус "жриць кохання" - на будь-який смак: від студенток, працівниць ринку, операторів комп'ютерного набору до "добропорядних магусь" з неповнолітніми дітьми й люблячими чоловіками, які нерідко знають про промисел своїх половинок і зовсім не проти пожитися таким чином заробленими грошима.

Проституція в перекладі з латинської мови "prostituere" означає "виставлення на показ", що як найкраще виражає зовнішню сторону цього явища. Під проституцією слід розуміти систематичне надання особою (як жіночої статі так і чоловічої) свого тіла для задоволення пристрасті будь-якої іншої особи з метою здобуття таким шляхом засобів існування.

Проституція характеризується наступними ознаками:

- а) являється єдиним основним засобом існування особи, котра в зв'язку з цим займається нею систематично;
- б) ця особа досягла певного бажаного задоволення своєю пристрастю і згодному оплатити ці "послуги".

Безкорисливі багаторазові статеві зносини

з різними особами, що здійснюються особою з метою задоволення статевої пристрасті або іншими цілями, а також продаж себе за матеріальне благополуччя (вступ у брак) не містять проституції в буквальному розумінні.

Таке явище, як проституція походить із своєї своєї давнини. Є відомості про її існування ще в рабовласницьких державах, починаючи з II-III століть. Значного поширення вона набула в Давніх Греції і Риму, Персії, Індії, де створювались чисельні дома розпусти [1, С. 258-259].

В Індії за 300 років до н.е. призначався головний наглядач за проституцією. Він контролював прибутки і витрати повії, щомісяця забирючи з них до державної скарбниці податки - дводенний зарібок. Давньогрецький реформатор Солон у VI ст. до н.е. також дозволив відкриття будинків розпусти, легалізуючи проституцію, як засіб, що мав покласти край позашлюбним статевим зносинам мігрантів-чоловіків із заміжними жінками [2, С. 326].

Зародження проституції чимало дослідників пов'язувало з двома основними факторами, що